

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Doc. MUDr. A. M., CSc.**

zastoupen Mgr. Jakubem Vepřkem, advokátem

sídlem Tyršova 1714/27, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Rektor Ostravské univerzity**

sídlem Dvořákova 138/7, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019, o odvolání žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity,

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Ostravské univerzity ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 32 798 Kč ve lhůtě
30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jakuba Vepřka, advokáta sídlem Tyršova 1714/27, 702 00 Ostrava.

Odůvodnění:

Žalobní body

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 27. 1. 2020 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl odvolán z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity s účinností ke dni 2. 1. 2020 podle § 28 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „zákon o vysokých školách“).
2. V první žalobní námitce uvedl, že Akademický senát Ostravské univerzity (dále též „AS OU“), který podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách musí s odvoláním udělit souhlas, nebyl správně obsazen, protože hlasoval náhradník senátora, doc. K., aniž by se senátor doc. D. vzdal své funkce předepsaným písemným projevem vůle, když se tak stalo pouze e-mailovou zprávou bez zaručeného elektronického podpisu. Vzhledem k těsné většině, se kterou byl souhlas vysloven, mohl mít náhradník hlas rozhodující.
3. Tuto námitku ve vyjádření z 11. 5. 2020 doplnil tak, že nesprávné obsazení senátu spočívá rovněž v určení náhradníků za členy senátu T. P. a D. Š., jejichž abdikace byla učiněna z tzv. „freemailů“, nikoliv z e-mailové adresy Ostravské univerzity. I z tohoto důvodu má žalobce za to, že Akademický senát Ostravské univerzity nebyl řádně obsazen.
4. Druhou námitkou žalobce nesouhlasil s tím, že by jednal způsobem, který by bylo možno označit za závažně poškozující zájmy Ostravské univerzity a Lékařské fakulty. Žalovaný za takové jednání spatřuje postup žalobce, který přijal celkem 24 uchazečů, aniž by splnili podmínky přijímacího řízení spočívající v dosažení minimálního počtu bodů. Žalobce tuto skutečnost nepopírá, ale tvrdí, že nešlo o jeho selhání, ale o selhání systémové. Stejně postupovali děkani před ním; v mezidobí proběhlo několik auditů a kontrol, které žalobci nic nevytkli, žalobce byl proto důvodně přesvědčen, že postupuje podle zaužívaných postupů, na základě podkladů, připravených studijním oddělením tak, aby byla naplněna kapacita fakulty. Postup není nijak ojedinělý, když stejně postupuje i Univerzita Karlova. Konečně žalobce namítl, že vytýkaná pochybení se netýkají aktuálního funkčního období děkana a byla známa již při jeho zvolení.

5. Třetí žalobní námitkou je nedodržení podmínek pro odvolání žalobce, vyplývajících z § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, protože v podnětu k odvolání, který žalovaný předložil k vyjádření Akademickému senátu Lékařské fakulty a k souhlasu Akademickému senátu Ostravské univerzity, absentuje druhý odvolací důvod, a to pochybení při akreditačním řízení pro magisterský program všeobecné lékařství. K tomuto důvodu pro odvolání žalobce tak chybí povinné vyjádření se Akademického senátu Lékařské fakulty a souhlas Akademického senátu Ostravské Univerzity. Žalobci tím bylo rovněž upřeno „právo na obhajobu“ v této věci.
6. V řízení po zrušení předchozího rozsudku Nejvyšším správním soudem (viz níže) žalobce třetí námitku rozhojnil o argumentaci spočívající ve stanovisku, že vyslovit se či udělit souhlas lze jen s konkrétním podnětem rektora k dovolání děkana, přičemž v podnětu koncipovaném žalovaným byly uvedeny jako důvod pouze okolnosti spočívající v pochybení v přijímacím řízení. Na mimořádném jednání Akademického senátu Lékařské fakulty byly sice otázky akreditace diskutovány, nicméně jednalo se o názory jednotlivých senátorů, nikoliv senátu celého, který se k otázkám akreditace nevyjadřoval. Na mimořádném zasedání Akademického senátu Ostravské univerzity byla rovněž otázka akreditace projednána, ale pouze z pohledu, jaký dopad na ni bude mít odvolání žalobce z funkce děkana.

Stanovisko žalovaného

7. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. K námitce nesprávného obsazení Akademického senátu Ostravské univerzity, který s odvoláním žalobce vyslovil souhlas, žalovaný uvedl, že žalobce není oprávněn takovou námitku vznést, když obsazení senátu je výkonem samosprávy veřejné vysoké školy a takové právo svědčí výhradně konkrétnímu dotčenému senátoru. Nadto, písemná forma vzdání se funkce senátora, pro které na uvolněná místa nastoupili náhradníci, byla dodržena, když vzdání se bylo učiněno e-mailovou zprávou a dokonce ze zaměstnaneckého resp. studentského účtu. Námitku týkající se náhradníků za senátorů T.P. a D. Š. považoval za opožděně podanou.
8. K námitce systémového selhání při přijímání uchazečů žalovaný uvedl, že žalobce jako děkan byl odpovědný za výkon svěřených kompetencí a vlastní rozhodovací činnost, kterou nemůže svalovat na jiné orgány nebo osoby. K přijímání neúspěšných uchazečů nebyl zmocněn vnitřním předpisem Ostravské univerzity, jak je tomu v případě Univerzity Karlovy, ale jednalo se o zneužití pravomoci vedoucí k neodůvodněnému zvýhodnění některých uchazečů. Nesouhlasil ani s námitkou, že žalobci nelze přičítat pochybení učiněné v předchozím volebním období, neboť by tím vznikla neodůvodnitelná nepostižitelnost za závažné pochybení zjištěné až po skončení příslušného volebního období, popírající účel a smysl § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách.
9. Nesouhlasil ani s námitkou, že manažerské selhání žalobce při procesu akreditace nebylo projednáno před Akademickým senátem Lékařské fakulty a nebyl k němu vysloven souhlas Akademického senátu Ostravské univerzity. Je pravdou, že v podnětu rektora k odvolání žalobce nebyl tento důvod odvolání uveden, byl však na příslušném zasedání diskutován.

10. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné a v části, týkající se nesprávného obsazení senátů, její odmítnutí, neboť byla podána osobou zjevně neoprávněnou.

Posouzení krajským soudem a Nejvyšším správním soudem

11. Krajský soud rozsudkem z 21. 7. 2020, č. j. 25 A 34/2020 – 130, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Za důvodnou považoval druhou žalobní námitku týkající se odvolání žalobce pro závažné poškození zájmů Ostravské univerzity a Lékařské fakulty tím, že žalobce přijal 24 uchazečů, aniž by splnili podmínky přijímacího řízení spočívající v dosažení minimálního počtu bodů. Rovněž neshledal důvody pro dovolání žalobce pro závažné manažerské selhání. K ostatním námitkám soud jen stručně uvedl, že Akademický senát Ostravské univerzity nebyl nesprávně obsazen, neboť pro abdikaci volební řád nevyžaduje písemnou formu pod sankcí neplatnosti jednání a k ustanovení náhradníka za doc. D. došlo v souladu s tímto volebním řádem. K namítané neplatné abdikaci dalších osob se krajský soud nevyjádřil, neboť tato námitka byla vznesena opožděně. Vzhledem k tomu, že problémy spojené s akreditací byly na Akademickém senátem Lékařské fakulty diskutovány, došlo i k jejich projednání.
12. Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud dne 18. 2. 2021 rozsudkem č. j. 9 As 213/2020-60 napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ztotožnil se se závěrem, který krajský soud přijal ohledně odvolání z důvodu závažného poškození zájmů Ostravské univerzity a Lékařské fakulty přijetím uchazečů nesplňujících podmínky přijímacího řízení. Nesouhlasil však s posouzením druhého samostatného důvodu pro dovolání, a to závažného manažerského selhání spočívající v prodlevě při procesu akreditace, neboť tento nebyl pokryt žalobním bodem.
13. Krajský soud nyní opětovně konstatuje, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili

Skutkový stav

14. Ze správního spisu a shodných skutkových tvrzení účastníků krajský soud zjistil, že žalobce byl jmenován děkanem Lékařské fakulty Ostravské univerzity žalovaným s účinností od 13. 12. 2018 dne 12. 12. 2018.
15. Dne 10. 6. 2019 vyhotovil Národní akreditační úřad (dále jen „NAU“) pro vysoké školství protokol o kontrole č. j. NAU-28/2019 – 11. Kontrola se mj. zabývala průběhem procesu přijímacího řízení ke studiu ve studijním programu všeobecné lékařství na

Lékařské fakultě Ostravské univerzity (dále též „LF OU“) a v jeho rámci zejména postupem vysoké školy v odvolacím řízení. NAU z předpisů vysoké školy zjistila, že přijetí ke studiu bylo možné dvěma způsoby, a) bez vykonání přijímací zkoušky a b) na základě přijímací zkoušky, a zjistila pochybení při druhém z těchto způsobů. NAU vytkla Lékařské fakultě Ostravské univerzity mimo jiné, že přijala celkem 27 uchazečů, kteří nevyhověli požadavkům přijímacího řízení, protože v rámci přijímací zkoušky nezískali alespoň předepsaný minimální celkový počet bodů, čímž se vysoká škola dopustila porušení podmínek pro přijetí ke studiu do studijního programu/oboru všeobecné lékařství v akademických letech 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2014/15, 2016/17, 2017/18 a 2018/19.

16. Žalovaný zpracoval dne 15. července 2019 podnět k odvolání žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty, ve kterém žalobci vytkl poškozování zájmů Lékařské fakulty i Ostravské univerzity závažným způsobem, spočívajícím rozhodnutí o přijetí ke studiu uchazečů, kteří nesplnili podmínku pro přijetí, kterou bylo dosažení minimálního předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce pro akademické roky 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2017/18 a 2018/19.
17. Dne 9. 9. 2019 se konalo mimořádné jednání Akademického senátu Lékařské fakulty Ostravské univerzity, jehož programem bylo mj. projednání podnětu rektora Ostravské univerzity k odvolání žalobce z funkce děkana LF OU s okamžitou účinností. Usnesení o souhlasu s tímto podnětem nebylo přijato, když pro hlasovali 4 přítomní, 12 bylo proti a 2 senátoři se zdrželi hlasování.
18. Dne 18. 11. 2019 proběhlo zasedání Akademického senátu Ostravské univerzity, jehož programem bylo mj. vyslovení souhlasu s odvoláním žalobce z funkce děkana LF OU, jehož podkladem byl dopis žalovaného, ve kterém žádal o souhlas Akademického senátu Ostravské univerzity s odvoláním žalobce, jehož důvody žalovaný „úplně a podrobně“ uvedl v podnětu k odvolání děkana, který je přílohou žádost. Před tímto jednáním, dne 14. 11. 2019, zaslal senátor doc. A. D. z adresy X. „*prohlášení o vzdání se funkce člena AS OU*“, které odůvodnil dalšími pracovními povinnostmi, které mu již v minulosti nedovolily zúčastnit se několika zasedání senátu. Přijetí vzdání se funkce potvrdila I. P., předsedkyně AS OU, dne 15. 11. 2019 z adresy X. Téhož dne oslovila I. P. doc. P. K., zvoleného náhradníka doc. D., s žádostí o přijetí členství v AS OU, který dne 16. 11. 2019 členství potvrdil.
19. Na úvod zasedání Akademického senátu byla konstatována abdikace doc. D. z důvodu pracovního vytížení, za kterého nastoupil náhradník doc. K. Na jednání vystoupil rektor Ostravské univerzity, který odůvodnil svůj podnět k odvolání žalobce poškozením dobrého jména Ostravské univerzity přijímáním studentů, kteří nesplnili podmínky přijímacího řízení. Co se týče procesu akreditace pro všeobecné lékařství, při úvodním vysvětlení důvodů pro odvolání žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty žalovaný uvedl porušováním vysokoškolského zákona na Lékařské fakultě v souvislost s přijímacím řízením, zjištěném Národním akreditačním úřadem, na základě čehož Rada

Národního akreditačního úřadu „*zahájila správní řízení o omezení akreditace VL*“. Dále bylo opakovaně zmíněno ohrožení procesu akreditace všeobecného lékařství v důsledku odvolání či neodvolání žalobce a s tím související zdržení či uspíšení procesu akreditace (podle toho, jakého mínění byl ten který diskutující), který byl dílem považován za včasný a dílem za nevčasný; stanoviska diskutujících jsou zachycena takto: na straně 8 zápisu stanovisko žalovaného, na straně 10 stanovisko žalobce, prorektora H. na straně 17 zápisu, proděkanky Lékařské fakulty Z. na straně 17 zápisu, proděkana P. na straně 21 (byť tento pouze zdůraznil souvislost s propojením LF a FNO a potíže se získáváním vhodných garantů). S odvoláním děkana vyslovilo souhlas 18 senátorů, 11 bylo proti a 6 se zdrželo hlasování

20. Dne 17. prosince 2019 odvolal žalovaný žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity. Odvolání odůvodnil porušením zájmů Ostravské univerzity i Lékařské fakulty a neplněním povinností děkana fakulty, spočívajícím ve vydávání rozhodnutí děkana o přijetí uchazečů o studium do studia magisterského studijního programu všeobecné lékařství, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení, kterou bylo dosažení (zisk) minimálního předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce, a to pro akademický rok 2010/2011 jednoho uchazeče, pro akademický rok 2011/2012 šesti uchazečů, pro akademický rok 2012/2013 osmi uchazečů, pro akademický rok 2017/2018 šesti uchazečů a pro akademický rok 2018/2019 tří uchazečů; vyšel přitom ze shora citovaného protokolu NAU ze dne 10. 6. 2019 a vyřízení námitek proti protokolu ze dne 15. 8. 2019, dále z právní analýzy Ostravské univerzity ze dne 7. 12. 2018, nazvané „*Stanovisko k postupu Lékařské fakulty při přijímacím řízení pro obor Všeobecné lékařství (M5103) pro akademické roky 2017/2018 a 2018/2019*“, a ze zprávy interního auditu 1/2019 z 10. 4. 2019, e. č. OU-1242/90-2019, nazvané „*Ověření souladu postupů LF OU s právními a interními předpisy v oblasti studijní činnosti*“. Dále odvolání odůvodnil závažným manažerským selháním, které mělo za následek porušení zájmu Ostravské univerzity i Lékařské fakulty, které mělo podobu nečinnosti, která zapříčinila ohrožení akreditace magisterského programu všeobecného lékařství.

K námítce nesprávného obsazení Akademického senátu Ostravské univerzity

21. Tuto žalobní námítku krajský soud vypořádal v předchozím rozsudku z 21. 7. 2020 a vzhledem k tomu, že k vypořádání se Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku č. j. 9 As 213/2020-60 nevyjádřil a zdejší soud neshledal žádný důvod ke změně svého názoru, ponechal vypořádání beze změny.
22. Postavení a odvolání děkana upravuje § 28 zákona o vysokých školách. Podle odstavce 1., *[v] čele fakulty je děkan; jedná a rozhoduje ve věcech fakulty, pokud tento zákon nestanoví jinak*. Podle odstavce 2., *[d]ěkana jmenuje a odvolává na návrh akademického senátu fakulty rektor*. Podle odstavce 3., *[r]ektor může odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty*.

23. V posuzované věci byl žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity odvolán rektorem z vlastního podnětu, tedy postupem předvídaným v § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, který vyžaduje mj. souhlas s odvoláním děkana Akademickým senátem Ostravské univerzity, který byl podle žalobce nesprávně obsazen při zasedání, na kterém měl být souhlas vysloven, a souhlas tak nebyl dán. Vzhledem k tomu, že souhlas byl přijat rozdílem pouze jednoho hlasu, možné pochybení při nástupu náhradníka na místo dosavadního senátora doc. D. mohlo mít za následek jiné stanovisko senátu. Postup při obsazení senátu tak mohl mít vliv na veřejná subjektivní práva žalobce, krajský soud se proto touto námitkou zabýval, nicméně uzavřel, že není důvodná.
24. Existence a tedy i složení Akademického senátu Ostravské univerzity je projevem akademické svobody vysoké školy [§4 písm. d) zákona o vysokých školách]. Postavení a ustavení akademického senátu je upraveno v § 8. zákona o vysokých školách, podle jehož prvního odstavce *vnitřní předpis veřejné vysoké školy stanoví zejména počet členů akademického senátu, způsob jejich volby a způsob volby předsedy akademického senátu, orgány akademického senátu a jejich ustavování a důvody a den zániku členství v akademickém senátu a případnou neslučitelnost členství v akademickém senátu s výkonem jiných funkcí.* V posuzované věci je tímto vnitřním předpisem volební řád z 17. 8. 2017, podle jehož článku 4, odstavci 6 písm. c) *„funkční období člena AS OU končí dnem bezprostředně následujícím po doručení písemného prohlášení člena AS OU předsedovi AS OU o vzdání se funkce“.* Podle odstavce 7, jestliže členství v AS OU skončí mj. uvedeným způsobem, *„nastupuje jako člen AS OU náhradník, který vykonává tuto funkci po zbytek příslušného funkčního období (...).“* Z uvedeného je zřejmá povinná písemná forma abdikace, přičemž písemná forma projevu může být jak listinná, tak elektronická; listinná podoba předepsána nebyla. Podepisování elektronické formy dokumentu upravují §§ 5 - 7 zák. č. 297/2016 Sb., přičemž v posuzované věci byl k rezignaci správně připojen zcela prostý elektronický podpis ve smyslu § 7 zák. č. 297/2016 Sb., neboť byl podepisován elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem, než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1 tohoto zákona.
25. S nedodržením písemné formy nadto není volebním řádem spojen žádný následek, zejména pak neplatnost jednání učiněného v jiné než písemné formě. Akademický senát Ostravské univerzity, tedy orgán, kterému byl posuzovaný abdikací projev vůle určen, neměl o projevu vůle a přičitatelnosti jednání právě a jen doc. D. žádných pochyb, a proti postupu, kdy na jeho místo byl ustanoven náhradník, abdikující senátor ani náhradník, ba ani kterýkoliv jiný člen akademického senátu, neprotestoval. Jak vyplývá z žalobcem předložených listin týkajících se ostatních namítaných osob, postup, kdy abdikace proběhla formou e-mailové komunikace, nebyl nijak výjimečný a nebyl ani nikým ze zúčastněných a případně na veřejných subjektivních právech dotčených osob rozporován. Vzhledem k tomu, že jednání senátora vůči senátu není jednáním správního orgánu, nelze na něj klást požadavky na formu, které správní řád a judikatura požadují u správních aktů¹.

¹ viz § 37 odst. 4 správního řádu a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008-70, podle kterého „[p]odání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě – internetu – bez zaručeného elektronického podpisu podle § 37 odst. 4 správního řádu z roku 2004 je úkonem způsobilým vyvolat právní

Krajský soud proto uzavřel, že nedodržení písemné formy abdikace nezpůsobilo vadu tohoto jednání v tom smyslu, že by nedošlo k zániku funkce dosavadního senátora doc. D.

26. K žalobcem uváděné judikatuře Nejvyššího soudu krajský soud dodává, že tato se výkladem písemnosti projevu vůle a následky nedodržení formy hojně zabývala, a navzdory odlišné koncepci právního jednání z pohledu práva veřejného a soukromého ji lze použít alespoň inspirativně s ohledem na požadavek jednotnosti právního řádu. Nejvyšší soud v novějším rozhodnutí 26. senátu navázal na 20. senát (srov. usnesení ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1741/2017) a v usnesení sp. zn. 26 Cdo 1230/2019 ze dne 22. 5. 2019 potvrdil svůj závěr, že prostý e-mail bez elektronického podpisu nesplňuje požadavek písemného právního jednání. Ani pro soukromoprávní vztahy však neplatí, že nedodržení formy má bez dalšího za následek neplatnost právního jednání. Jak uvedl Nejvyšší soud v **usnesení sp. zn. 29 Cdo 3919/2014, ze dne 27. 11. 2014** „*Právní jednání odporující zákonu je neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona (§ 580 odst. 1 OZ). Uvedené omezení platí i pro posouzení důsledků nedodržení formy právního jednání vyžadované zákonem (§ 582 odst. 1 OZ). Jinými slovy, není-li právní jednání učiněno ve formě stanovené zákonem, je (z tohoto důvodu) neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona*“.
27. V posuzované věci z příslušného vnitřního předpisu – volebního řádu - nevyplývá, že by jeho smyslem a účelem bylo spojit s nedodržením písemné formy neplatnost a neúčinnost jednání. Akademický senát Ostravské univerzity neměl o dodržení formy projevu vůle a přičitatelnosti jednání právě a jen doc. D. žádných pochyb, a proti postupu, kdy na jeho místo byl ustanoven náhradník, abdikující senátor, ani nikdo jiný, neprotestoval. Za této situace má krajský soud za to, že i s přihlédnutím k soukromoprávní judikatuře je nutno uzavřít, že e-mailem učiněný projev vůle vedl k zániku funkce doc. D. a na jeho místo v souladu se shora citovaným volebním řádem platně nastoupil náhradník doc. K.
28. Co se týče ostatních osob, které podle žalobce rovněž abdikovaly neplatně (T. P. a D. Š.), uplatnění této námitky je opožděným žalobním bodem podaným po lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Nelze jej považovat za rozhojnění argumentace k včas uplatněnému žalobnímu bodu neplatnosti odstoupení doc. D., protože jde o jednání jiných osob, jejichž skutkový základ by byl posuzován samostatně, pokud by neplatnost jejich odstoupení byla namítnuta včas.

K odvolání žalobce pro porušení povinností žalobce a porušení zájmů Lékařské fakulty i Ostravské univerzity vydáváním rozhodnutí o přijetí uchazečů o studium, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení

29. Žalovaný odvolal žalobce z funkce děkana ze dvou samostatných důvodů, z nichž první spočívá ve vydávání rozhodnutí o přijetí uchazečů o studium do magisterského

účinky jen za podmínky jeho následného doplnění (do 5 dnů) některou z kvalifikovaných forem podání, tj. písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, aniž by přitom bylo nutné k takovému doplnění podatele vyzývat“.

studijního programu všeobecné lékařství, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení dosažení předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce.

30. I s touto žalobní námitkou se krajský soud vypořádal v rozsudku z 21. 7. 2020 a vzhledem k tomu, že se Nejvyšší správní soudu v citovaném rozsudku č. j. 9 As 213/2020-60 s posouzení krajského soudu ztotožnil, ponechává soud vypořádání beze změny. Krajský soud považuje za účelné pouze citovat závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu, bod 55 odůvodnění, podle kterého *„NSS proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že pokud stěžovatel disponoval již v okamžiku jmenování žalobce do funkce zjištěními, která zakládají důvodné obavy, zda jde o vhodného kandidáta, měl a mohl tato zjištění uplatnit ve jmenovacím řízení. Pokud mu však tyto skutečnosti nebránily žalobce jmenovat, nelze připustit, aby tytéž skutkové okolnosti (byť v mezidobí potvrzené a upřesněné Národním akreditačním ústavem a interním auditem) mohl uplatnit jako důvod pro dovolání děkana podle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách. Opačný výklad by totiž vedl i k tomu, že by rektor vysoké školy mohl jmenovat děkanem fakulty osobu, u níž by si byl vědom, že ji pro její minulé pochybení může po celé její funkční období „držet v šachu“ hrozbou odvolání z důvodů, které jsou plně v jeho dispozici“.*
31. Krajský soud zde nyní pro úplnost opakuje podrobné vypořádání námitky v předcházejícím rozsudku:
32. Podle citovaného § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách rektor může odvolat děkana ze dvou důvodů, pro *„neplnění svých povinností závažným způsobem“* a/nebo pro *„poškození zájmu vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem“.*
33. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že uvedeným pochybením má trpět nejpozději rozhodnutí o přijetí pro akademický rok 2018/2019, další vytýkaná rozhodnutí jsou pro akademické roky předchozí. Žalobce byl jmenován děkanem dne 12. 12. 2018 s účinností od 13. 12. 2018. V době funkčního období, které bylo ukončeno předmětným odvoláním, tak žalobce nevydal žádné rozhodnutí o přijetí, které by trpělo popsanou vadou, žádné pochybení mu není kladeno za vinu a důvod vzniku výjimečné pravomoci rektora odvolat děkana z vlastního podnětu podle shora citovaného § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, spočívající v tom, že děkan *„závažným způsobem neplní své povinnosti“*, tak není dán. Naplnění tohoto důvodu totiž již z jazykového výkladu musí nastat ve funkčním období, které se rektor rozhodne ukončit svým odvoláním. Ještě výrazněji toto vyplývá z výkladu účeloslovného; je-li pravomoc rektora odvolat děkana bez návrhu akademického senátu koncipována jako mimořádný prostředek, pak se nutně musí vztahovat k vyřešení aktuální situace vyžadující operativní zásah ukončující protiprávní jednání děkana. Nejedná-li se o takovou situaci, pak pravomoc rektora nevznikne. Lze si totiž představit, že akademický senát zůstane nečinný z jiných příčin, například postup děkana nepovažuje za neplnění povinnosti vůbec, nebo má za to, že nejde o neplnění závažné, a situaci může vyřešit v příští volbě nezvolením děkana pro další volební období. Předčasný zásah rektora neodpovídající mimořádnosti situace by tak byl neúměrným zásahem do akademické svobody příslušné fakulty.

34. Otázkou je, zda chybná rozhodnutí o přijetí, učiněná mimo posuzované funkční období, mohou být podřazena pod neurčitý pojem „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“, který je druhou hmotněprávní podmínkou vyplývající z § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Pro úplnost krajský soud dodává, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, zda žalobce vydal dřívější rozhodnutí o přijetí v předchozím funkčním období, nevyplývá z něj ani, zda a kdy žalobce byl děkanem Lékařské fakulty před jmenováním dne 12. 12. 2018, nicméně žalobce proti závěru žalovaného, že předmětná rozhodnutí o přijetí učinil, nic nenamítal, soud proto vychází z nespornosti této skutečnosti. Podle názoru krajského soudu je nutno rozlišit jednání (či opomenutí) děkana a jeho následek. Jedná-li děkan způsobem, jehož následkem je „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“, před jmenováním do funkce a následek, tedy „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“ nastane anebo trvá v době výkonu této funkce, pak – za splnění nutné intenzity – toto jednání založí mimořádnou pravomoc rektora jej odvolat postupem podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách.
35. V posuzované věci odůvodnil žalovaný odvolání žalobce jeho jednáním, které nastalo před jmenováním do funkce. Ačkoliv je tedy takový postup v zásadě možný, v posuzované věci jej podle názoru krajského soudu vylučuje skutečnost, že o sporném rozhodování žalobce při přijímání uchazečů o studium žalovaný v době jeho jmenování věděl, jak vyplývá z Stanoviska k postupu Lékařské fakulty při přijímacím řízení pro obor Všeobecné lékařství (M5103) pro akademické roky 20017/2018 a 2018/2019 z 7. 12. 2018, na které napadené rozhodnutí odkazuje, a které se mj. v bodě [18] výslovně vyjadřuje takto „*Hodlal – li děkan LF OU coby správní orgán prvního stupně aplikovat ustanovení § 101 písm. b) SŘ pro vydání „nového“ rozhodnutí podle odst. [6.3.], byl povinen řídit se zásadně pořadím nejlepších uchazečů o studium -. konkrétně těch z nich, kteří řádně a včas uplatnili své odvolání proti původnímu rozhodnutí děkana LF OU o jejich nepřijetí. Pokud uvedeným způsobem děkan LF OU nepostupoval, mohl porušit ustanovení § 49 odst. 1 ZVŠ“*; v bodě [19.] pak stanovisko uvádí, že „*(...)byl povinen takto rozhodovat jen při důsledném zachování rovnosti podmínek pro každého uchazeče o studium – což platí tím spíše a naléhavěji, když zejména rovnost podmínek přijímacího řízení a stejné rozhodování prostě všech nedůvodných rozdílů o právech a povinnostech uchazečů o studium představuje zjevný veřejný zájem v dané situaci.*“ Jak vyplývá ze Zápisu ze zasedání Rady pro vnitřní hodnocení ze dne 28. listopadu 2018, který je součástí správního spisu, o „*podezření na problémy s přijímacím řízením na Lékařské fakultě na studijní obor Všeobecné lékařství*“ žalovaný věděl podle vlastních slov již tohoto dne.
36. Za této situace nelze vytýkané pochybení žalobce, učiněné před jeho jmenováním děkanem, které podle žalovaného poškodilo zájem vysoké školy a fakulty, považovat ve své intenzitě za dosahující takové mimořádnosti, aby jej bylo možno podřadit pod „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“. Byl-li zájem vysoké školy a fakulty postupem žalobce při přijetí uchazečů poškozen a přesto tato skutečnost nebránila žalovanému žalobce děkanem jmenovat, nemůže být tatáž skutečnost bez dalšího důvodem pro přijetí mimořádného kroku jeho odvolání dokonce proti vůli Akademického senátu Lékařské fakulty, který je nositelem akademické svobody.

37. Napadené rozhodnutí je tak v části, kdy se odvolání opírá o pochybení žalobce při přijímání uchazečů o studium v letech předcházející jeho odvolání do funkce, v rozporu s § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, a tedy nezákonné.

K námitce neprojednání odvolání žalobce Akademickým senátem Lékařské fakulty a bez souhlasu Akademického senátu Ostravské univerzity

38. Krajský soud opakuje, že postavení a odvolání děkana upravuje § 28 zákona o vysokých školách, podle jehož odstavce 3 stanoví: *[r]ektor může odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty.*
39. Žalobce namítá, že uvedený postup nebyl v jeho případě dodržen ve vztahu k druhému odvolacímu důvodu, spočívajícímu v závažném manažerském selhání žalobce při procesu akreditace všeobecného lékařství, který byl samostatným důvodem jeho odvolání, protože se k němu nevyjádřil ani akademický senát fakulty, ani nedal souhlas akademický senát univerzitní.
40. Krajský soud se v předchozím rozsudku k této námitce vyjádřil velice stručně, a to pouze k její dílčí části ve vztahu k absenci vyjádření Akademického senátu Lékařské fakulty, protože napadené rozhodnutí zrušil z jiných nosných důvodů; námitku shledal nedůvodnou, neboť tím, že otázka akreditace byla na mimořádném jednání tohoto senátu diskutována, byla též projednána.
41. Ačkoliv soud nyní nemá žádný důvod tento dílčí závěr měnit, zodpovězení námítky vyžaduje rozsáhlejší argumentaci, i s přihlédnutím k doplněným argumentům žalobce, které nelze považovat za novoty, ale rozhojnění již stávajícího žalobního bodu.
42. Krajský soud nejprve připomíná vzájemný vztah rektora a akademických senátů fakulty a univerzity při obsazení vedení jednotlivých fakult, jak byl rozpracován stávající judikaturou správních soudů. Vztahem se zabýval též zrušující rozsudek č. j. 9 As 213/2020-60, ve kterém Nejvyšší správní soud s odkazem na své rozsudky ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 66/2010 – 119 a ze dne 4. 7. 2018, č. j. 10 As 60/2018 – 45 uvedl, že s přihlédnutím k systému „brzd a rovnováh“ uvnitř veřejné vysoké školy se rektor spolu s akademickými senáty podílí na rozhodování o obsazení vedení jednotlivých fakult. Rektor v takových případech vystupuje právě ve funkci „brzdy“ akademického senátu fakulty, který buď navrhuje ke jmenování děkanem nevhodného kandidáta, anebo je naopak nečinný při iniciování jeho odvolání, přestože děkan fakulty jedná protiprávně či jinak závažně. Právě v takových mimořádných situacích může rektor v rámci akademické samosprávy na základě svého uvážení nevyhovět návrhu fakultních akademických senátů a jako orgán činící konečné rozhodnutí odmítnout děkana jmenovat, či naopak jej (za splnění dalších procesních podmínek) odvolat z vlastního podnětu. Onou další procesní podmínkou je jednak vyjádření akademického senátu fakulty, zejména pak souhlas s odvoláním akademického senátu univerzity; rektor je tak ve své pozici vyvažován

názorem akademického senátu univerzitního. Tento systém je logickým vyústěním pravomoci akademického senátu fakultního reagovat sám na svou případnou nespokojenost s činností děkana postupem podle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách a navrhnout jeho odvolání, čemuž rektor v zásadě vždy musí vyhovět; odmítnout návrh může prakticky jen při diskriminačních excesech, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2018, č. j. 10 As 60/2018 – 45, podle jehož právní věty *„rektor by měl zásadně návrhu akademického senátu na odvolání děkana podle § 28 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, vyhovět. Rozhodnutí, kterým návrhu akademického senátu nevyhoví, vydá rektor tehdy, pokud zjistí, že nejsou dány podmínky vytčené v § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách (např. hlasování akademického senátu fakulty, které vyústilo v návrh na odvolání děkana, trpělo procesními vadami), pokud shledá důvody pro odvolání podané akademickým senátem nejasnými nebo neurčitými, respektive pokud dospěje k závěru, že odvolání děkana by hrubě poškodilo veřejnou vysokou školu nebo dotčenou fakultu“*.

43. Z výše uvedeného vyplývá, že je možno do jisté míry připustit, aby vyjádření akademického senátu fakultního bylo dáno nejen k důvodům uvedeným v podnětu k odvolání, ale též k těm, které byly v diskusi projednávány, když „vyjádření“ lze chápat jako prodiskutování důvodů odvolání, přičemž vyjádření může být i záporné. Pro souhlas akademického senátu univerzity již taková benevolence nepřipadá do úvahy, protože vyslovení souhlasu je nepodkročitelnou podmínkou pro úspěch odvolání děkana rektorem i proti vůli akademického senátu příslušné fakulty (jak tomu konečně je i v projednávané věci). Jakkoliv není podle názoru krajského soudu přijatelné svazovat postup udělování souhlasu s odvoláním akademickým senátem univerzity rigidní procedurou, když citované ustanovení § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách žádný formální proces nevyžaduje, nelze na druhou stranu považovat udělený souhlas za „bianco šek“, který je rektor oprávněn vyplnit jakýmkoliv odvolacím důvodem, bez ohledu na to, s čím souhlasil univerzitní senát, či zcela bez vazby na uvedení důvodů pro odvolání, protože by tím byl popřen smysl příslušné úpravy. Význam důvodů pro odvolání děkana rektorem z vlastního podnětu vyzdvihl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 11. 2019, č. j. 1 As 210/2019-29, když uvedl, že *„rektor vysoké školy musí v rozhodnutí o odvolání děkana z vlastního podnětu (§ 28 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) uvést konkrétní důvody, pro které má za to, že děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty. Pokud své rozhodnutí odůvodní pouze v obecné rovině a odkáže na skutečnosti uvedené v zápisech ze zasedání akademických senátů (jak tomu bylo v posuzované věci), je nutno jeho rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné“*.

44. Na jednu stranu tak krajský nemůže přisvědčit striktnímu stanovisku žalobce, že souhlas lze udělit pouze s odvoláním z důvodů, které rektor uvede v podnětu k odvolání, se kterým musí být senátoři seznámeni před jednáním, na jehož programu vyslovení souhlasu je. Lze si totiž představit situaci, kdy v diskusi nad avizovanými odvolacími důvody vyvstanou nové skutečnosti, které odvolání děkana plně odůvodňují a případně i původní důvody nahrazují. Bránit možnost vyslovení souhlasu s odvoláním trváním na nutnosti uvedení důvodů před zahájením jednání senátu by bylo nepodloženým

formalismem. Na druhou stranu je však nutno trvat na tom, aby důvody odvolání byly vyjádřeny dostatečně určitě, aby s nimi senátoři byli seznámeni a aby se k nim mohl vyjádřit i odvolávaný děkan. Samotné odvolání pak musí být odůvodněno těmi konkrétními skutečnostmi, pro které senátoři souhlasili s odvoláním děkana. Jedině tím je podle názoru krajského soudu dosaženo účelu zakotvení vzájemných brzd a rovnovah v posuzovaném § 28 zákona o vysokých školách.

45. Jak je podrobně uvedeno v bodech 18 – 20 tohoto rozsudku, v nyní posuzované věci požadoval žalovaný souhlas Akademického senátu Ostravské univerzity s odvoláním žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty OU, pro důvody, které „úplně a podrobně“ uvedl v podnětu k odvolání děkana a které spočívaly v poškození dobrého jména Ostravské univerzity přijímáním studentů, kteří nesplnili podmínky přijímacího řízení. Tento důvod odvolání žalovaný na jednání Akademického senátu Ostravské univerzity potvrdil i výslovně ve svém úvodním vystoupení. Ohrožení procesu akreditace pro všeobecné lékařství bylo na jednání vskutku diskutováno, avšak ve vazbě na odvolání žalobce z funkce děkana pro porušení jeho povinností při přijímacím řízení, a to ve smyslu, zda tento krok bude pro úspěch akreditace prospěšný či neprospěšný. Odvolání žalobce z funkce děkana však žalovaný vystavěl na dvou samostatných okruzích důvodů. První okruh spočíval ve vydávání rozhodnutí žalobce o přijetí uchazečů o studium do studia magisterského studijního programu všeobecné lékařství, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení, což vedlo k porušení zájmů Ostravské univerzity i Lékařské fakulty. Druhý okruh spočíval v závažném manažerském selhání žalobce, které mělo podobu nečinnosti, vedoucí k ohrožení akreditace magisterského programu všeobecného lékařství. Takto však ohrožení procesu akreditace nebylo pojato ani do podnětu k odvolání žalobce, ani nebylo jako důvod odvolání chápáno a projednáno Akademickým senátem Ostravské univerzity. Nenastala tak situace, kdyby v průběhu jednání senátu vyvstaly nové skutečnosti, nezahrnuté předem jako důvody pro odvolání do podnětu k odvolání, které by byly dostatečně konkrétně specifikovány při jednání tak, aby mohly být prodiskutovány senátory a mohl se k nim relevantně vyjádřit i žalobce a aby následný souhlas s odvoláním musel zahrnovat i je. Nelze tak než uzavřít, že souhlas Akademického senátu Ostravské univerzity s odvoláním žalobce z funkce děkana z důvodu jeho selhání, mající podobu nečinnosti, vedoucí k ohrožení akreditace magisterského programu všeobecného lékařství, nebyl dán. Žalobní námitka je proto důvodná.

46. Jak bylo uvedeno shora, žalovaný odvolal žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty OU ze dvou okruhů důvodů. Nejvyšší správní soudu i zdejší soud shodně uzavřeli, že první okruh, spočívající v pochybení při přijímání uchazečů o studium, nemohl k odvolání žalobce vést. Pro druhý okruh, manažerské selhání žalobce spočívající v jeho nečinnosti při procesu akreditace, chyběl nutný souhlas Akademického senátu Ostravské univerzity. Odvolání žalobce z pozice děkana tak bylo v rozporu s § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách a tedy nezákonné a krajský soud je proto podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Tímto závěrem je žalovaný vázán podle § 78 odst. 5 s. ř. s.

Závěr a náhrada nákladů řízení

47. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují:
- zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč,
 - zaplacený soudní poplatek za podání návrhu na odkladný účinek žaloby ve výši 1 000 Kč,
 - odměna za zastoupení advokátem ve výši 3 100 Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za sedm úkonů právní služby (příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby, nahlédnutí do spisu, dvakrát vyjádření ke stanovisku žalovaného, účast u jednání, doplnění argumentace po řízení u NSS) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky,
 - sedmkrát režijní paušál ve výši 300,- Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky,
 - DPH z těchto částek s výjimkou zaplaceného soudního poplatku podle § 57 odst. 2 s. ř. s.
- Všechny tyto náklady řízení celkem ve výši 32 798 Kč podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovení § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možností žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu nebo uplatňuje-li stěžovatel stížní body, které napadají závěry o otázkách, k nimž se Nejvyšší správní soud v předcházejícím zrušovacím rozsudku dosud nevyjadřoval - v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 22. dubna 2021

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu